

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра екологічної безпеки та екологічної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчальної роботи

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сертифікація за стандартом ISO 14001 (Certification on ISO 14001)
(шифр і назва навчальної дисципліни)
напрямок підготовки 7.070801 Екологія та охорона навколишнього середовища
(шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність Екологія та охорона навколишнього середовища
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
факультет _____ ЕКОЛОГІЧНИЙ _____
(назва інституту, факультету, відділення)

Харків – 2012 рік

Робоча програма

Сертифікація за стандартом ISO 14001 (Certification on ISO 14001) для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки 7.070801 Екологія та охорона навколишнього середовища, спеціальністю Екологія та охорона навколишнього середовища. „29” серпня, 2012 року - 8 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Уткіна Катерина Богданівна, старший викладач кафедри екологічної безпеки та екологічної освіти екологічного факультету, канд. геогр. наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екологічної безпеки та екологічної освіти

Протокол від. “29”серпня 2012 року № 1

Завідувач кафедрою проф. Некос А.Н.

“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) _____

(шифр, назва)

Протокол від. “ _____ ” _____ 20__ року № _____

“ _____ ” _____ 20__ року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2012 рік

© Уткіна К.Б. 2012 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <u>0401 Природничі науки</u> (шифр і назва)	За вибором	
	Напрямок підготовки <u>6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природоко-ристування</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>Екологія та охорона навколишнього середовища</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 54		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		11 год.	
		Практичні, семінарські	
		11 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
32 год.			
Індивідуальні завдання:			
0 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 11 (лекції) / 11 (практичні та семінари) / 32 (самостійна)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - надання майбутнім фахівцям-екологам знань у галузі сертифікації за міжнародними стандартами ISO 14000 та ISO 9000, та побудові й впровадженню системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001.

Завдання - сформувати знання та вміння, необхідні майбутньому фахівцеві для побудови системи екологічного менеджменту на підприємстві.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- що таке Міжнародна організація із стандартизації;
- що таке стандарти серій ISO 14000 та ISO 9000;
- що таке система екологічного менеджменту;
- що таке внутрішній та зовнішній аудити;
- де і як можна застосовувати стандарти серій ISO 14000 та ISO 9000;
- як побудувати та застосовувати систему екологічного менеджменту на підприємстві.

вміти:

- побудувати на підприємстві систему екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001;
- підтримувати на підприємстві систему екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001;
- користуватися стандартами серії ISO 14001.

Дисципліна викладається англійською мовою.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Система екологічного менеджменту. Кроки 1-5 для побудови та впровадження системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001

Тема 1. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO). Стандарти серії ISO 14000 та ISO 9000

Тема 2. Система екологічного менеджменту

Тема 3. 19 кроків для побудови та впровадження системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001: кроки 1-5

Змістовний модуль 2. 19 кроків побудови та впровадження системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001: кроки 5-19

Тема 1. Кроки 5-9

Тема 2. Кроки 10-14

Тема 3. Кроки 15-19

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Система екологічного менеджменту. Кроки 1-5 для побудови та впровадження системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001												
Тема 1. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO). Стандарти серії ISO 14000 та ISO 9000	8	2	0	0	0	6						
Тема 2. Система екологічного менеджменту	7	2	0	0	0	5						
Тема 3. 19 кроків для побудови та впровадження системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001: кроки 1-5	8	1	2	0	0	5						
Разом за змістовим модулем 1	23	5	2	0	0	16						
Змістовий модуль 2. 19 кроків побудови та впровадження системи екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001: кроки 5-19												
Тема 1. Кроки 5-9	10	2	3	0	0	5						
Тема 2. Кроки 10-14	10	2	3	0	0	5						
Тема 3. Кроки 15-19	11	2	3	0	0	6						
Разом за змістовим модулем 2	31	6	9	0	0	16						
Усього годин	54	11	11	0	0	32						
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-						
Усього годин	54	11	11	0	0	32						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гармонізація українського законодавства з європейським у галузі стандартизації ат сертифікації	1
2	Система управління якістю за стандартом ISO 9001	1
3	Етика аудитора системи екологічного менеджменту	1
	Разом	3

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка екологічної політики підприємства	2
2	Побудова системи внутрішньої та зовнішньої комунікації	1
3	Розробка процедури з тренінгів та підвищення кваліфікації	1
4	Розробка процедури з реагування у випадки виникнення надзвичайної ситуації	1
5	Розробка природоохоронної програми підприємства	1
6	Розробка процедури моніторингу	1
7	Розробка пакету реєстраційних журналів	1
	Разом	8

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стандарт ДСТУ ISO 9001	6
2	Стандарт ДСТУ ISO 14001	7
3	Стандарти ISO – структура, цілі, призначення	7
4	Система управління якістю	7
5	Інтегрована система управління	5
	Разом	32

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Аудиторна, активна навчальна діяльність (лекції, практичні, семінарські, контроль-колоквиуми, письмові тестові контролю).

11. Методи контролю

Контроль колоквиум, проміжний та підсумковий тест контроль

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий семестровий контроль	Сума
Модуль 1			Модуль 2				
T1	T2	T3	T1	T2	T3	40%	100%
Контроль-колоквиум, тестовий контроль			Контроль-колоквиум, тестовий контроль				
30%			30%				

T1, T2, T3 – теми модулів

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій, презентації.
2. Навчально-методичний комплекс.
3. Навчальні посібники кафедри; методичні вказівки до виконання семінарів (тверді і електронні копії).

14. Рекомендована література

Базова

1. Конспект лекцій.
2. Стандарт ISO 14001: Environmental Management Systems
3. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування. Чинний від 01.01.98р.
4. "Стандартизация и управление качеством продукции", учебник для вузов/ В.А. Швандар, В.П. Панов, Е.М. Купряков и др. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2000.

Допоміжна

1. ISO 14000 / ISO 14001 Environmental Management Guide
2. ISO 9001 - QMS Requirements
3. ISO 9004 - QMS Guidelines on Performance Improvement
4. ISO 9000 - QMS Fundamentals & Vocabulary

5. ISO 14004: EMS general guidelines
6. ISO 14010: Guidelines for Environmental Auditing
7. ISO 14011: Guidelines for Auditing of an EMS
8. ISO 14012: Auditing - Qualification criteria
9. ДСТУ 3230-95 Управління якістю та забезпечення якості. Терміни та визначення К.: 1985.
10. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник.
11. Системы экологического менеджмента для практиков / С.Ю. Дайман, Т.В. Островкова, Е.А. Заика, Т.В. Сокорнова; Под ред. С.Ю. Даймана. — М.: Издательство РХТУ им. Д.И. Менделеева, 2004. — 248 с.
12. Закон України “Про стандартизацію”. від 17.05.2001р.
13. Закон України “Про акредитацію органів з оцінки відповідності” від 17.05.2001р.
14. Економіка підприємств.: [Навчальний посібник]. / Під ред. Вихрущ В.П., Харів П.С. – Тернопіль, 1995

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.menr.gov.ua>.